

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT
cu titlul
**REGIMUL JURIDIC AL REALIZĂRII FUNCȚIEI DE GARANT AL
SECURITĂȚII NAȚIONALE DE CĂTRE AUTORITĂȚILE
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE**

Cuvinte cheie: *securitate, amenințări, drepturi, libertăți, protecție, restrângere.*

Teza de doctorat cu titlul „ **REGIMUL JURIDIC AL REALIZĂRII FUNCȚIEI DE GARANT AL SECURITĂȚII NAȚIONALE DE CĂTRE AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE**”, elaborată sub coordonarea științifică a domnului prof.univ.dr. Ioan Alexandru, abordează o temă de interes general permanent și anume securitatea națională în contextul securității globale, privită din punct de vedere juridic, ca funcție a autorităților administrației publice.

Lucrarea este structurată în **Introducere** (10 pagini), **6 (șase) Capitle** conținând un număr de 271 pagini, **Concluzii și propuneri de lege ferenda** (7 pagini), **3 Anexe** (14 pagini) și **Bibliografie** (7 pagini).

Prezentarea realizată în continuare, sub formă de rezumat, cu privire la conținutul tezei de doctorat, va scoate în evidență importanța temei cercetate, din perspectiva demonstrației juridice a faptului că fiecare dintre atribuțiile administrației publice, începând cu scopul nobil pentru care aceasta a fost creată – ocrotirea cetățeanului – poate fi interpretată ca element de realizare a securității naționale.

Punctul de pornire în elaborarea lucrării a fost ideea că administrația, prin funcția sa executivă, este creată tocmai în slujba cetățenilor, iar întreg sistemul acesteia tinde la ameliorarea comunicării între administrație și administrați. Administrația servește „interesul public”.

Am arătat în cercetarea noastră că asistăm la o demultiplicare a conținutului funcției de „asigurare a securității”, pentru că orice structură de stat care acționează pentru binele public, îndeplinește și o funcție de asigurare a securității cetățenilor.

În primul capitol – *Securitatea națională și drepturile fundamentale ale cetățenilor*, am abordat comparativ termenii de securitate națională și siguranță națională, după care am explicat regimul juridic al protecției drepturilor omului în cadrul instrumentelor cu vocație universală și regională.

Am apreciat ca necesară, în cadrul acestui capitol, o detaliere a Tratatului de la Lisabona, raportată la drepturile fundamentale ale cetățenilor.

În al doilea capitol – *Rolul și funcțiile administrației publice*, am detaliat rolul autorităților administrative cu funcții specifice prin prisma necesității asigurării stării de securitate națională.

Am acordat o atenție deosebită Consiliului Suprem de Apărare a Țării, structură administrativă autonomă, care „împrumută” ocupanții anumitor funcții din diferite structuri ale statului cu atribuții în domenii strategice, precum apărarea sau securitatea, dar care, prin toate funcțiile pe care le îndeplinește, se constituie într-un organ decizional de vârf la nivelul instituțiilor autohtone cu atribuții în materie de securitate.

Am abordat noțiunea de forțe armate raportându-ne la faptul că, în România, au fost asimilate categoriei funcționarului public anumite structuri care aparțineau armatei și s-a creat instituția funcționarului public cu statut special.

În al treilea capitol – *Conlucrarea administrației publice cu celelalte autorități publice*, am analizat comparativ legislația, doctrina și jurisprudența, prin raportare la limitele puterii discreționare a autorităților administrației publice cu atribuții în asigurarea și garantarea stării de securitate națională.

Din acest punct de vedere, am apreciat că serviciile de informații se constituie într-o importantă componentă a sistemului administrației publice.

Urmărind cadrul legal, am apreciat că controlul parlamentar asupra structurilor cu atribuții în domeniul securității naționale ar putea fi interpretat și ca o extensie a prevederilor art. 16 din Legea nr. 51/1991, în sensul că mijloacele de obținere a informațiilor necesare siguranței naționale nu trebuie să lezeze, în niciun fel, drepturile sau libertățile fundamentale ale cetățenilor, viața particulară, onoarea sau reputația lor, ori să îi supună la îngrădiri ilegale.

Abordarea instrumentelor de restrângere a unor drepturi și libertăți fundamentale s-a realizat prin raportare la jurisprudența internă și a Curții Europene a Drepturilor Omului: Legea nr. 298/2008, privind reținerea datelor generate sau prelucrate de furnizorii de servicii de comunicații electronice, declarată neconstituțională, Patriot Act – S.U.A., Decizia Curții Constituționale a României, nr. 766 din 7 noiembrie 2006, referitoare la excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României și Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, Hotărârea CEDO din 26 aprilie 2007 pronunțată în cauza „Dumitru Popescu vs. România”, Hotărârea CEDO din 1 iulie 2008 pronunțată în cauza „Calmanovici împotriva României”.

Totodată, am realizat o analiză practică a punerii în aplicare a mandatului european de arestare de către o instanță din România și am analizat comparativ legislația europeană în materia expertilor.

În finalul capitolului am tratat restrângerea unor drepturi și libertăți fundamentale pe timpul stărilor excepționale și am analizat date statistice referitoare la punerea în aplicare în țara noastră a unui text de lege cu privire la încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

În al patrulea capitol – *Rolul de decizie și coordonare în domeniul securității naționale al instituțiilor administrației publice*, am abordat problematica bunei guvernări, inclusiv prin efectuarea unei analize comparative a aspectelor

referitoare la asigurarea securității naționale a României în Programul de guvernare 2005-2008 și Programul de guvernare 2009-2012.

Am abordat relația instituțiilor din domeniul securității cu societatea civilă și liberul acces al cetățenilor la informațiile de interes public, realizând, după prezentarea legislației europene în domeniu, un studiu de caz cu privire la practica înregistrată la Curtea de Apel Craiova, având ca obiect prevederile Legii nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, actualizată.

În al cincilea capitol – *Protecția cetățenilor prin administrația publică în state europene*, am pornit de la idea că legalitatea constituie condiție esențială a protecției și am analizat comparativ mijloacele de protecție a cetățenilor în diverse state europene cu raportare la România.

Totodată, am analizat instituția codului de conduită, a ministerului public și a avocatului poporului, prin prisma rolului în protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor.

Într-o analiză a instituțiilor care protejează cetățeanul, am inclus câteva observații asupra protecției acordate de Uniunea Europeană propriilor cetățeni la nivel diplomatic și consular.

În al șaselea capitol – *România și organismele internaționale de securitate*, am abordat arhitectura noului sistem de securitate europeană și euro-atlantică, prin prisma riscurilor la adresa acestuia, dar și a reacțiilor specifice ale componentelor sale: Organizația Națiunilor Unite, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord, Uniunea Europeană, Uniunea Europei Occidentale, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Parteneriatul pentru Pace, Politica Europeană de Securitate și de Apărare.

A fi decident în domeniul securității naționale este deopotrivă o datorie și o onoare, și din acest punct de vedere instituțiilor cu asemenea atribuții le revine marea

responsabilitate de a găsi calea de echilibru între interesul public și interesul național de securitate.

La finalul capitolului am abordat cadrul legislativ internațional în materia asigurării stării de securitate din perspectiva riscurilor asimetrice – cu precădere armele de distrugere în masă și terorismul, amenințări ale lumii moderne care au obligat guvernele să le rezerve un loc aparte în documentele elaborate la nivel internațional.

Am analizat la finalul capitolului jurisprudența unei instanțe din România cu privire la actele de terorism săvârșite pe teritoriul țării noastre de minori și am preluat în extras evaluarea Serviciului Român de Informații cu privire la alarmările cu conținut terorist din România.

Pe parcursul lucrării, am apelat la diferite **metode de cercetare științifică**: metoda istorică, metoda comparativă, precum și alte strategii de cercetare (analiza diferitelor documente, acte normative, participarea la manifestări de specialitate, etc.).

Prin intermediul metodei istorice ne-am propus să identificăm și să subliniem noi valențe ale diferitelor concepte abordate, determinate de evoluția și exigențele societății contemporane (funcțiile administrației publice, conceptele de securitate națională și siguranță națională, protecția cetățenilor în diferite sisteme de drept europene, etc.).

Prin intermediul metodei comparative ca și componentă a metodei logice, am încercat să determinăm specificul noțiunilor abordate în diferite societăți sau sisteme de drept, sub aspect teoretic, dar și practic. Utilizarea acestei metode a fost necesară pentru a cerceta și evidenția asemănările și deosebirile între sistemul român de drept și cele ale altor state, sub aspectul reglementării juridice a protecției cetățeanului și asigurării stării de securitate a acestuia, prin intermediul dreptului administrativ.

Lucrările de specialitate în domeniu, atât cele românești, cât și cele din spațiul european au constituit un prețios material de studiu; de asemenea, legislația în materie: atât cea românească, cât și legislația Uniunii Europene.

Pe parcursul întregii cercetări, am analizat suportul legislativ (norme primare, secundare și terțiare), dar și jurisprudența în materie, pornind de la Legea fundamentală a României, până la documente internaționale de protejare a cetățeanului, la care au aderat state de pe toate continentele, cum ar fi: Carta Organizației Națiunilor Unite, Pactul privind drepturile civile și politice, Pactul privind drepturile economice, sociale și culturale, alte documente internaționale cu vocație universală, precum și documente ce protejează drepturile omului în cadrul organizațiilor cu vocație regională (sistemul european, inter-american, african și asiatic de protecție a drepturilor omului).

În absența unor interpretări doctrinare, de multe ori pe parcursul cercetării ne-am confruntat cu situația de a aborda în premieră anumite aspecte, căutând să alegem interpretarea potrivită.

Pe lângă toate acestea, întrucât evoluția societății contemporane se raportează direct la mediul internet, această modalitate de documentare a constituit un instrument de lucru extrem de util, prin accesarea în mod rapid a informațiilor cuprinse pe diferite site-uri de profil.

Cu acest prilej, apreciem ca un aspect pozitiv multitudinea de materiale care se regăsesc pe internet în domeniul securității, uneori în detrimentul acelor tipărite.

În finalul lucrării am expus câteva ***Concluzii și propuneri de lege ferenda***, care se vor sintetiza **aspectele de noutate și originalitate** abordate pe tot parcursul lucrării.

Modul de analiză a factorilor de risc și a amenințărilor de către state constituie problema fundamentală a prezentului, dar și a viitorului, iar amenințările asimetrice impun, mai mult ca oricând, crearea unor programe educaționale adresate populației

aflată la vârsta școlarizării, dar și adulte, în domeniul dezarmării și al neproliferării armelor de distrugere în masă și armamentului convențional, dar deopotrivă în domeniul terorismului internațional.

Pentru aceste motive, am subliniat necesitatea ca România să-și armonizeze în mod permanent legislația cu partenerii de acțiune.

În același context, devine importantă consolidarea procesului de cooperare la nivelul autorităților decizionale în materia securității din țara noastră, în sensul elaborării nu doar de protocoale teoretice între instituții, ci al realizării de întâlniri periodice, de exerciții simulate în domenii ale securității, care să aibă rolul de a familiariza personalul cu atribuțiile specifice și de a trasa direcții concrete de acțiune în astfel de situații.

La elaborarea textelor de lege, în formularea definițiilor, trebuie avute în vedere elemente din dreptul național, dar și elemente din dreptul internațional (cu raportare permanentă la prevederile Constituției României, revizuită, precum și la prevederile documentelor internaționale în materia drepturilor și libertăților fundamentale ale omului).

După cum am încercat să arătăm în analiza noastră, termenii “securitate” și “siguranță” sunt aproape complementari, cu amendamentul că “securitatea” implică și acțiunea unei entități fizice/ juridice de a proteja, iar siguranța mai mult pe cea de a te simți protejat (în aceeași calitate, de entitate fizică/ juridică).

În acest sens, considerăm că se impune ca țara noastră să găsească resursele, inclusiv la nivelul elaborării legislației în domeniu, de a depăși experiența comunistă și a se ralia cadrului legislativ internațional, prin încorporarea termenului “securitate” în legislația națională.

Totodată, dincolo de adaptarea procesului legislativ în materia drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, apreciem că România trebuie să inițieze programe de conștientizare a populației inclusiv asupra situațiilor care permit

restrângerea drepturilor și libertăților cetățenilor, în scopul realizării stării de securitate.

În concluzie, într-un prezent guvernat de amenințări asimetrice, sistemul administrației publice, prin întregul său aparat, creat demult în istorie pentru a servi interesul public, pentru a asigura respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în procesul de punere în executare a legilor într-un stat de drept, trebuie să se adapteze și să se reformeze, în vederea înfruntării noilor pericole.